

Către: **Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării**

Nr.41 -26/NC din 08.04.2026

Ref: propuneri la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Schemei de ajutor de stat regional pentru investiții realizate în Republica Moldova, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 875/2024

Asociația Businessului European, având în calitate de membri atât investitorii beneficiari, dar și membri care doresc să aplice la **Schema de ajutor de stat regional pentru investiții realizate în Republica Moldova**, a analizat modificărilor propuse și venim cu câteva recomandări punctuale care, ar permite o mai bună reflectare a modelelor investiționale moderne, în special a celor bazate pe transfer de tehnologie și parteneriate internaționale.

În forma actuală, Schema este orientată preponderent către investiții clasice, realizate prin achiziția directă de active și aport propriu în numerar. Totuși, în practică, investițiile industriale contemporane implică frecvent utilizarea echipamentelor tehnologice furnizate în baza unor acorduri de parteneriat sau cooperare, fără achiziție directă, dar care sunt înregistrate în contabilitatea beneficiarului și utilizate în mod exclusiv în procesul de producție.

Condițiile de aplicare a structurii schemei ajutorului de stat în proporție de **minimum 75% facilități fiscale și maximum 25% componenta de grant**, generează consecințe economice majore precum:

- Reducerea lichidităților disponibile în faza inițială a proiectelor industriale, ceea ce blochează achizițiile de echipamente și demararea lucrărilor.
- Creșterea poverii financiare prin necesitatea contractării de împrumuturi bancare suplimentare, cu efect direct asupra rentabilității și fluxului de numerar.
- Fragmentarea procesului investițional, din cauza imposibilității de a implementa simultan componente tehnologice interdependente.
- Riscuri suplimentare administrative și financiare, cauzate de introducerea de obligații noi de raportare și evidență contabilă separată.
- Riscuri de nevalorificare a componentei de ajutor de stat prin facilități fiscale, cauzate de incertitudinii privind profitabilitatea investițiilor, în contextul economic actual, cu o estimare de creșterea a dobânzilor, inflației, puterii de cumpărare, etc.

Aceste efecte se traduc prin **întârzierea investițiilor planificate, reducerea locurilor de muncă prognozate, creșterea costurilor unitare de producție** și, implicit, **pierderi de competitivitate pe piața internă și externă**.

Pentru a restabili echilibrul și a asigura continuitatea investițiilor în condiții echitabile, **Asociația propune următoarele soluții corective**, compatibile cu normele europene și cu bunele practici de administrare a schemelor de stat:

- 1) **Majorarea valorii bugetate** a ajutorului de stat până la **6 miliarde lei**, astfel încât această pîrghie să fie valorificată de o plajă mult mai mare de investitori cu impact direct în dezvoltarea economică și durabilă.
- 2) **Creșterea componentei de grant până la 40%** din valoarea ajutorului de stat. Componenta existentă de 25% nu soluționează, cu regret, problema accesului la finanțare, iar costul finanțării pune o presiune semnificativă asupra ratei de randament a investiției. Majorarea componentei de grant va oferi mediului de afaceri posibilitatea de a-și securiza planurile de afaceri cu un grad mai mare de siguranță. Mai mult, această propunere este inspirată din bunele practici europene (ex. Romania) în care ajutorul de stat este acordat în mare parte sub formă de grant.
- 3) **Plată parțială a componentei de grant în avans** prin acordarea unei tranșe inițiale de 50% din componenta de grant la semnarea contractului, pentru asigurarea lichidității inițiale și sporirea atractivității unei astfel de instrument.
- 4) **Revizuirea conceptuală a componentei fiscale** – La moment, ajutorul de stat este oferit sub forma de diminuarea de plata impozitului pe profit din activități eligibile. Ținem să menționăm faptul că păstrarea acestui instrument generează riscuri de nevalorificare a componentei de ajutor de stat prin facilități fiscale, cauzate de incertitudinii privind profitabilitatea investițiilor, în contextul economic actual, cu o estimare de creșterea a dobânzilor, inflației, puterii de cumpărare, etc. Astfel, propunem revizuirea conceptuală a componentei fiscale prin extinderea acestora și asupra impozitelor salariale (reducere din valoarea impozitelor salariale calculate), fapt care ar permite o valorificare mai rapidă și previzibilă pentru investitorii, dar și ar contribui la consolidarea politicilor statului în promovarea eficiență a disciplinei fiscale prin declararea fondului efectiv de salarizare.
- 5) **Lărgirea spectrului de investiții eligibile** prin includerea expresă a activelor înregistrate în bilanț, indiferent de modul de dobândire, inclusiv aportul propriu sub formă de active înregistrate în contabilitate, cât și transferul de tehnologie (licențe și know-how).
- 6) **Revizuirea condițiilor noi pentru evaluarea indicatorilor economici cantitativi** - Proiectul prevede condiții noi pentru evaluarea indicatorilor economici cantitativi și introducerea unei monitorizări bazate pe grila de punctaj, conform punctelor 60–61³. În contextul perturbărilor de pe piața carburanților și al efectelor secundare generate de acestea, mediul de afaceri va înregistra creșteri ale costurilor operaționale și presiuni asupra profitabilității întreprinderilor. În aceste condiții, este necesară o evaluare adaptată a indicatorilor economici cantitativi. Creșterea prețurilor la motorină și energie poate determina deviații temporare ale punctajului obținut de beneficiari, care nu reflectă deficiențe de management, ci factori externi imprevizibili și excepționali. Aceste crize ar putea face imposibilă valorificarea deplină a componentei de facilitate fiscală prin lipsa profitului sau diminuarea semnificativă a acestuia.
- 7) **Simplificarea raportării și auditului** – introducerea unui format standardizat de raportare și posibilitatea auditului anual independent în locul raportărilor trimestriale excesive.

- 8) **Introducerea unor mecanisme de flexibilizare și ajustare**, care să permit recunoașterea circumstanțelor excepționale instituite de către Parlamentul Republicii Moldova în Schema de Ajutor de Stat și stabilirea unor reguli clare de aplicare a acestora; Suspendarea temporară a sancțiunilor sau ajustarea punctajului în funcție de context.
- 9) **Oferirea unei predictibilități în accesarea ajutorului de stat** - Predictibilitatea este un pilon esențial pentru mediul de afaceri în interacțiunea sa cu autoritățile, iar întru oferirea unui cadru cât mai predictibil, vă rugăm respectuos să analizați și posibilitatea includerii unor garanții de nemodificare (prin împovărare) a modului de accesare și raportare a investițiilor efectuate cu ajutorul schemei de ajutor de stat regională pentru investiții. Având în vedere importanța proiectelor de investiții derulate în cadrul Schemei pentru dezvoltarea industriei prelucrătoare și crearea de locuri de muncă în regiuni, solicităm considerarea propunerilor noastre cu păstrarea sprijinului economic prin schema de ajutor de stat drept instrument predictibil, echitabil și stabil, în special pentru proiectele de anvergură care contribuie la dezvoltarea industriei naționale, la substituția importurilor și la creșterea exporturilor.
- 10) **Includerea producătorilor autohtoni de bere în schema de ajutor de stat regional pentru investiții** fapt care va aduce următoarele beneficii: (a) creșterea competitivității întreprinderilor locale prin stimularea investițiilor și modernizarea capacităților de producție, pe piața regională; (b) dezvoltarea durabilă și implementarea energiei verzi în procesul de producție; (c) economisirea resurselor naturale, inclusiv reducerea consumului de apă în procesul de fabricare a berii; (d) menținerea și crearea locurilor de muncă calificate, asigurând locuri de muncă stabile pentru angajații din țară și micșorarea fenomenului de migrație a forței de muncă; (e) Creșterea încasărilor în bugetul național ca rezultat al eligibilității producătorilor autohtoni de bere în schema de ajutor de stat.

Mulțumim anticipat pentru considerare și exprimăm deschiderea și disponibilitatea comunității de afaceri de a oferi suportul și expertiza necesară în vederea ajustării cadrului legal pentru realizarea unei dezvoltări sustenabile pe termen lung.

Cu respect,

Mariana RUFĂ
Director executiv
Asociația Businessului European